

до творчої реалізації ідеї особистісно-орієнтованої педагогіки.

Соціально-педагогічними умовами, сукупністю яких є необхідною і достатньою для результативного формування позитивної правової свідомості студентів педагогічного коледжу є: збагачення духовності студентів шляхом стимулювання ціннісно-правової мотивації навчання та громадсько-педагогічної діяльності; усвідомлення особистістю цінностей права на рівні переконань через включення у діяльність, спрямовану на розв'язання соціально і професійно значущих правових регіональних проблем; організація позитивного спілкування правознавчої спрямованості в підсистемах "студент – студент", "студент – вузівський викладач", "студент – шкільний педагог", "студент – учень", орієнтація на саморозвиток майбутнього вчителя у процесі виховання його соціально-правової відповідальності.

У результаті проведеного формуючого етапу експерименту доведено безперечні переваги його діяльнісно-орієнтованої моделі. Зафіксовано і експериментальним шляхом засвідчено порівняльну ефективність розробленої системи на тлі традиційної, що здебільшого функціонує у вітчизняних педагогічних коледжах. Зокрема, встановлено таку динаміку рівнів сформованості позитивної правової свідомості студентів експериментальних груп: високий 12,2 % (у контрольних 9,3 %), вищий за середній – 45,9 % (відповідно 21,3 %), середній – 28,4 % (відповідно 46,7 %), низький – 13,5 % (у контрольних 22,7 %).

Перспективи дослідження проблеми ми пов'язуємо з більш глибоким вивченням механізму формування позитивної правової свідомості студентів вищої педагогічної школи третього і четвертого рівнів акредитації. Потребує спеціального дослідження роль самовиховання особистості фахівця в піднесенні його правової культури.

Л.І.Бондаренко

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ МАТЕМАТИКИ В КРИВОРІЗЬКОМУ ТЕХНІКУМІ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ

Сучасна людина живе і діє в умовах, що потребують високого професіоналізму та значних інтелектуальних зусиль. Ускладнення соціально-економічних процесів, зростання інформаційних потоків обумовлюють досить високі вимоги до випускників технікуму. Значні можливості у вирішенні задачі якісного підвищення успішності студентів має використання інноваційних технологій в системі особистісно-орієнтованої освіти, які дозволяють уникнути недоліків традиційної системи, а саме: недостатнього врахування індивідуально-психологічних особливостей студентів; недостатнього арсеналу самоорганізуючих чинників до систематичної розумової праці студентів; існуюча практика засвоєння знань не створює достатніх можливостей реалізувати принцип розливающего навчання; існуюче поточно-епізодичне оцінювання не тільки не виконує самоорганізуючих функцій до систематичної розумової праці студента, а й моделює та закріплює процес епізодичного навчання навіть найбільше здібними студентами [1, 2, 3]. Перед викладачами технікуму виникла проблема – як поєднати величезний обсяг учебного матеріалу з якісним навчанням? Це пов'язано з змінами у навчальних програмах, які характеризуються зменшенням загальної кількості годин, що відводяться на оволодіння предметом при збільшенні обсягу матеріалу,

який студент повинен опрацювати самостійно, а точніше 2/3 матеріалу студенти вивчають самостійно, а 1/3 - аудиторно. Ми розуміємо нові технології навчання як сукупність форм, методів, засобів та прийомів, які дозволяють студентам отримати якісну освіту. Працюючи над проблемою технікуму "Впровадження особистісно-зорієнтованих технологій навчання та виховання для всебічного розвитку особистості та підготовки кваліфікованого фахівця" ми в першу чергу звертаємо увагу на особистість студента, створюємо умови для досягнення кожним студентом оптимального для нього рівня знань, умінь і навичок.

Для того, щоб бути суб'єктом навчальної діяльності, кожен має оволодіти основними її етапами: орієнтація; визначення мети; проектування; організація; реалізація; контроль; корекція та оцінка. До сучасних методів інноваційних технологій ми відносимо впровадження модульного-рейтингової системи. Весь навчальний матеріал ми поділяємо на блоки (модулі). Під кожний модуль складається навчально-методичний комплекс, який містить: I – модуль викладача (планування); II – модуль студента (план-графік вивчення модуля); III – практикум з модуля; IV – орієнтовані тексти самостійних та контрольних робіт; V – літературу.

Принцип модульності сприяє підвищенню рівня диференційного навчання. Студенти самі вибирають для практикуму завдання з різним ступенем складності, які відповідно оцінюються певною кількістю балів. На заняттях математики ми нагадуємо студентам вислів Т. Едісона "Геній – це 1 % натхнення та 99 % поту", стимулюючи цим їх зацікавленість матеріалом та бажання досягти високих результатів. Навчання математиці – це перш за все навчитися розв'язувати задачі і важливо, щоб студенти зміли розв'язувати задачі не тільки "подібні" попереднім. На практичних заняттях ми дозволяємо студентам об'єднатися в групи, у яких вони спільно розв'язують завдання, що спонукає їх до творчого спілкування, до "мозкового штурму". Студенти, які краще розв'язують задачі, виступають у ролі консультантів для студентів, які мають слабкі знання.

Розроблюється рейтингова оцінка знань із дисципліни, яка складається з рейтингових оцінок по кожному модулю. Студент, який бажає підвищити свій рейтинг та отримати додаткові бали, може отримати додаткове завдання: написати реферат; оформити стенд; підготувати навчально-дослідницьку роботу та інше. Таким чином рейтингова система оцінки знань дає найбільш оптимальну можливість не тільки спостерігати за результатами, але й керувати ходом і якістю навчального процесу. Ми широко впроваджуємо проблемно-модульне навчання, здійснюємо комп'ютеризацію навчального процесу, використовуємо навчальні та контролюючі програми. При викладанні курсу "Вища математика" ми проводимо різні види лекцій: лекції-бесіди; лекції-дискусії; міжпредметні лекції; лекції з "запланованими помилками"; проблемні лекції. Вивчення багатьох тем закінчуємо проведенням семінарів-дискусій, семінарів-брифінгів. Підвищенню якості навчального процесу також сприяє застосування "тестів навченості" та контролюючих тестів.

Висновки.

Сучасні умови вимагають поряд з традиційними формами навчання застосовувати інноваційні технології, здійснювати принципи особистісно-зорієнтованого підходу до реалізації професійної підготовки студентів.

Література:

1. Ватуля Л.Л. Використання сучасних методів та інноваційних технологій в навчальному процесі // Коледжанин. – 2003.- № 2.- С. 5-9.
2. Горбовська О.В., Дубасенюк О.А. Методичні основи вдосконалення процесу викладання фізико-математичних дисциплін // Нові технології навчання: Наук.-метод. зб. - К.: НМЦВО, 2000.- Вип. 27.- С. 143-153.
3. Кінашук Н. Впровадження елементів модульно-розливальної системи навчання математики // Математика в школі. – 2003.- № 1.- С. 19-23.

Л.О. Черних, Н.В. Богатинська

ТЕХНОЛОГІЯ НАВЧАННЯ ЯК ПІДСИСТЕМА МЕТОДИЧНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ

В психолого-педагогічній та науково-методичній літературі відбилася еволюція поглядів дослідників на процес навчання з позиції методики. Традиційно вважають, що структура методики навчання будь-якої навчальної дисципліни, зокрема математики, організується трьома основними питаннями: “навіщо навчати?”, “чого навчати?”, “як навчати?”. Призначення методики полягає в теоретичному і практичному розв’язанні цих питань. Разом з тим самому навчальному процесу як цілісному явищу внутрішньо притаманна системність (тобто він є якісно визначеною системою), тому головна мета будь-якого дослідження в цій галузі - пізнання цієї системи.

Традиційна структура методичної системи навчання математики – це сукупність компонентів навчального процесу, яка утворює єдине ціле з певними внутрішніми взаємозв’язками. До складу компонентів методичної системи відносять: цілі навчання (навіщо навчати?); зміст навчання (чого навчати?); методи, засоби, організаційні форми навчання (як навчати?). Відомі інші погляди на методичну систему. Порівняно із традиційною методичною системою вони направлені скоріше на уточнення механізму її дії, а ніж на принципів зміни її структури.

Серед принципів удосконалення всієї системи на перше місце виступає принцип цілеспрямованості, який полягає у провідному положенні цілей навчання по відношенню до решти компонентів системи. Виходячи з цього принципу можна зазначити такі напрямки удосконалення методичної системи:

1. розглядання (побудова) окремих компонентів як системи;
2. уточнення механізму її внутрішніх та зовнішніх зв’язків;
3. виділення відносно самостійних підсистем методичної системи.

Розробка останнього з названих напрямків дозволяє дослідити співвідношення понять “методична система навчання” та “технологія навчання”. Термін “технологія навчання”, який зараз широко використовується, не має в літературі однозначного трактування. Його використовують і як синонім поняття “методична система навчання”, і як синонім поняття “модель навчання”. Його трактують і як комплекс методів, прийомів та засобів (Ю.М. Барданов), і як засіб реалізації відповідної моделі навчання (Т.А. Іванова) і таке ін.

Пропонуємо таке трактування цього поняття. Сукупність компонентів в традиційній структурі методичної системи, що відповідають на питання “як навчати?”, утворює своєрідну підсистему даної системи. Під технологією навчання будемо розуміти підсистему методичної системи, що включає в